

VILNIAUS MIESTO APYLINKĖS TEISMAS

2017 METŲ VEIKLOS ATASKAITA

2018-03-23 Nr. TSDR-508
Vilnius

I SKYRIUS STRATEGINIO VEIKLOS PLANO ĮGYVENDINIMAS

PIRMASIS SKIRSNIS KONTEKSTO (APLINKOS) ANALIZĖ

Teismo veiklai didžiausią įtaką daro teisiniai, ekonominiai ir socialiniai veiksniai.

Teismas savo 2017 – 2019 metų strateginiame veiklos plane yra numatęs, jog naujai priimtų teisės aktų įtaka gali pasireikšti kaip plečianti (arba siaurinanti) teismo kompetenciją, sudaranti (arba nesudaranti) prielaidas operatyviam bylų nagrinėjimui teisme. Nuo 2017 metų įsigaliojo naujas Administracinių nusižengimų kodeksas, todėl iš esmės pasikeitė administracinių nusižengimo bylų nagrinėjimo procesas ir labai daug procesinių veiksmų buvo perduota atlikti ir sprendimus priimti pareigūnams. Dėl šių pakeitimų teisme ženkliai sumažėjo administracinių nusižengimo bylų skaičius. Tačiau įstatymų leidėjui kriminalizavus veikas, kurios anksčiau buvo priskirtos administracinių nusižengimų teisenai, teisme 2017 metais padidėjo baudžiamųjų bylų skaičius.

Siekdamas tinkamai įgyvendinti savo strateginį tikslą, teismas privalo išnaudoti visus turimus žmogiškuosius išteklius. Tačiau 2017 metais ženkliai padidėjęs teismo personalo trūkumas darė neigiamą įtaką teismo darbo organizavimui. Dėl ko teismo administracija turėjo dėti didžiules pastangas pritraukti naujų darbuotojų, ieškodama įvairiausių būdų paskatinti jaunas žmones ateiti dirbti į teismą, nes į skelbiamus konkursus pretendentai nesiregistravo ir konkursuose nedalyvaudavo.

Dėl vis didėjančios Lietuvos integracijos į Europos Sąjungos teisinę sistemą, poreikio vadovautis ir taikyti Europos Sąjungos teisės aktus, įvertinti ir atsižvelgti į Europos Teisingumo Teismo, Europos Žmogaus Teisių Teismo praktiką, didėjo profesinės kvalifikacijos reikalavimai teisėjams, teisėjų padėjėjams, valstybės tarnautojams ir kitiems darbuotojams, dirbantiems Vilniaus miesto apylinkės teisme. Teisėjų pasirengimas, jų žinių gilinimas, kvalifikacijos kėlimas – svarbi teismo tinkamos veiklos užtikrinimo prielaida.

Ekonominiai veiksniai yra vieni svarbiausių veiksnių, darančių įtaką teismo veiklai. Svarbiausia, kad teismo finansavimas yra ženkliai nepakankamas. Pagal šiuo metu numatytus 2017-ųjų metų asignavimus buvo sprendžiami būtiniausi ir darbuotojams skausmingiausi – darbo užmokesčio klausimai, kai teismas tik atsitiktinumo dėka nebaigė metų įsiskolindamas darbuotojams nesumokėdamas darbo užmokesčio už du paskutinius metų mėnesius. Buvo sprendžiami ir kitų būtinų išlaidų klausimai, ženkliai padidėjusių pašto, vertinimo paslaugų išlaidos. Tad, be tinkamo finansavimo išspręsti finansinių klausimų ir tinkamai įgyvendinti strateginius tikslus nėra galimybių. Darbo optimizavimas personalo trūkumo problemas išsprendžia tik iš dalies, nes sutaupyti minėtų pinigų sumų atleidžiant darbuotojus neįmanoma. Teismo raštinės skyriaus posėdžių sekretorių atlyginimai yra vieni mažesnių valstybės tarnyboje. Nors šiam darbui atlikti nereikalaujama būti įgijus

aukštojo mokslo diplomo, tačiau jų darbo krūvis yra labai didelis, o teismas neturi finansinės galimybės kelti darbuotojams atlyginimų. Dėl šios priežasties į šias į pareigas organizuojant konkursus pretenduoja vis mažiau pretendentų. Kvalifikacijos kėlimas yra vienas iš darbuotojų motyvavimo priemonių, todėl 2017 metais teismas pagal finansines galimybes skyrė finansavimo dalį teismo darbuotojų mokymams ir kvalifikacijos kėlimui.

ANTRASIS SKIRSNIS STRATEGINIŲ TIKSLŲ ĮGYVENDINIMAS

Strateginis tikslas: Vykdyti teisingumą ir užtikrinti konstitucinių vertybių gynimą kaip pirmosios instancijos teismui

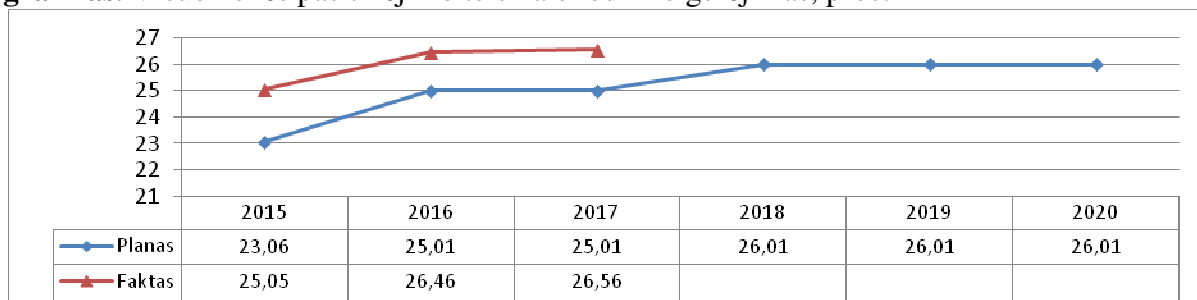
1 lentelė. Strateginį tikslą įgyvendinančios programos ir atitinkamų metų Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatyme patvirtintų asignavimų panaudojimas

Programos kodas	Programos pavadinimas	Asignavimų panaudojimas (tūkst. Eur)			
		Patvirtintas asignavimų planas	Patikslintas asignavimų planas*	Faktiškai panaudota asignavimų	Panaudota asignavimų nuo asignavimų, nurodytų patikslintame plane, dalis (proc.)**
1	2	3	4	5	6
01 002	Teisingumo vykdymas	7859,0	7818,8	7817,5	99,983
<i>Iš jų ES ir kita tarptautinė finansinė parama</i>		-	-	-	-

* Jeigu patikslintame plane asignavimai didėja ar mažėja daugiau nei 5 proc. lyginant su asignavimais, nurodytais patvirtintame plane, to priežastys trumpai paaiškinamos po lentele. Paaiškinimai pateikiami dėl patikslintų asignavimų programos lygiu.

** Jeigu asignavimų panaudojimo procento nuokrypiai viršija 10 proc., jie ir jų priežastys trumpai paaiškinami po lentele.

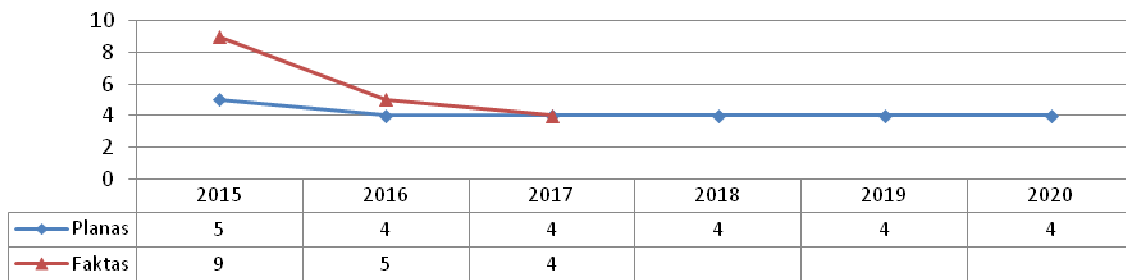
1 grafikas. Visuomenės pasitikėjimo teismais rodiklio gerėjimas, proc.

*n – ataskaitiniai metai

Teismo veikla yra specifinė ir išskirtinė. Teisingumo vykdymas tiesiogiai susijęs su asmeniu, jo prigimtinėmis bei įstatymo jam suteiktomis teisėmis ir pareigomis visuomenėje, ir vertinant šiuo subjektyviuoju požiūriu, teismo priimtais procesiniais sprendimais dažiausiai nėra patenkinti visi. Tačiau šiame kontekste pasitikėjimas teismais tiesiogiai priklauso nuo pačio teismo procesinės veiklos ir jo elgsenos, t. y. kiek teismas užtikrina nešališkumą ir teisingumą bylos nagrinėjimo metu. Teismo procesinė veikla ir jo elgsena privalo sudaryti visas sąlygas, kad asmuo būtų užtikrintas, jog teismas bylą išnagrinės teisingai. Jeigu asmuo bus dėl to užtikrintas, net ir priėmus jam nepalankų sprendimą, pasitikėjimas teismu nesumenks.

2 grafikas. Europos Žmogaus Teisių Teismo sprendimų bylose prieš Lietuvą, kuriuose buvo nustatyta pažeidimų dėl teismų veiklos skaičiaus mažėjimas, vnt.

Europos Žmogaus Teisių Teismo sprendimai prieš Lietuvą, kuriuose buvo nustatyta pažeidimų dėl teismų veiklos skaičiaus mažėjimas rodo augantį pasitikėjimą teismais. Atsižvelgiant į tai, kad Europos Žmogaus Teisių Teismas iš esmės priima nedaug sprendimų prieš Lietuvą, kuriais konstatuoja, jog Lietuva pažeidė Europos Žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių apsaugos konvencijos 6 straipsnį, rodo, jog Lietuvos teisinė sistema yra demokratinė ir teismai užtikrina tiek prigimtines, tiek įstatymo nustatytas žmogaus teises ir laisves.

Toliau pateikiama informacija apie strateginio tikslo pasiekimo iššūkius ir galimybes. Teismas kaip valstybės institucija atlieka išskirtinę funkciją, t. y. vykdo teisingumą valstybės vardu. Vertinant tai, manytina, kad dėl to teismo veikla kiek įmanoma mažiausiai turėtų būti įtakojama ekonominių veiksnių. 2017 metais augant valstybės ekonomikai, teismas savo veikloje realiai susidūrė su dideliais ekonominiais iššūkiais, t. y. nepakankamu finansavimu ir darbuotojų trūkumu. Teismo raštinės skyriaus posėdžių sekretoriaus atlyginimai yra vieni mažiausių valstybės tarnyboje, nors darbo funkcijų atlikimo atsakomybė yra didelė, teisėjų padėjėjų atlyginimai neadekvatūs jų privalomai kvalifikacijai. Organizuojami konkursai valstybės tarnautojų pareigoms užimti realiai neįvyksta, nes jauni žmonės nebenori susieti savo darbinės ateities su valstybės tarnyba. Esant labai dideliame darbuotojų trūkumui, teismas tik savo resursais ir įvairiausiais būdais siekia užtikrinti nepertraukiamą teismo darbą ir savalaikį bylų išnagrinėjimą kuo trumpesniais terminais, kad pasitikėjimas teismais nemažėtų, o tik didėtų.